

СВЕТОВНОИЗВЕСТНИ БЪЛГАРСКИ УЧЕНИ
WORLD FAMOUS BULGARIAN SCIENTISTS

**ЕЛЕНА НЕРЛИХ–ЗЛАТЕВА: EN GRAND
(В ЧЕСТ НА 50-ГОДИШНИНАТА ОТ ПЪРВАТА Ъ ПУБЛИКАЦИЯ)
БИОБИБЛИОГРАФИЯ 1969 – 2019**

Александра Куманова

Университет по библиотекознание и информационни технологии

*Alles Vergängliche
Ist nur ein Gleichnis;
Das Unzulängliche,
Hier wird's Ereignis;
Das Unbeschreibliche,
Hier ist's getan;
Das Ewig-Weibliche
Zieht uns hinan.*

**Goethe, J. W. von. Faust. Tragodie [Т. 1 – 2]. Mit Ill. von J. Hegenbarth.
Leipzig; Dresden, 1961 – 1963. Т. 2. 1963, S. 305.**

*Явното, знайното
всеки ден бива,
тука най-тайното
нам се открива:
своя Божествен мост
в тоз рядък час
Вечната Женственост
спуска към нас.*

**Гьоте, Й. В. фон. Фауст. Трагедия. В 2 ч. Прев. от нем.
В. Петров. Ил. Фр. Щафен.
София, 2001, с. 559.**

Резюме: Представяната биобиблиография е подготвена към 25 май 2019 г. и отразява всички произведения на персоналията и литературата за нея – 65 номерирани названия на немски и български език. Това е четвъртият опит на пишещия този текст – да бъде библиографски интерпретирано творчеството на един уникален съвременен педагог и изследовател на

западно-европейската литература – литературовед и историограф, за целите на което е привлечена и автобиографската база на персоналията. Повод за обнародването на биобиблиографията на Елена Нерлих–Златева е 50-годишнината от първата ѝ публикация, появила се през 1969 г. на страниците на списание „Библиотекар“.

За подзаглавие на тази вторично-документална работа е използвана квалификацията „*En Grand*” (фр.: В голям мащаб), емблематизираща персоналията още в първия ѝ и единствен до днес биобиблиографски портрет, публикуван от автора на тези редове през 2005 г. на страниците на списание „Библиотека”, последван от разширенето му представяне в монографично издание през 2010 г., разкриващо школата в сферата на информационно-комуникативния цикъл на знанието по кардиналата УНИВЕРСАЛИЗАЦИЯ – СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ, формираща се с особено широк международен резонанс в Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) – приемник на Държавния библиотекарски институт (ДБИ). Школата е плод на *intentio* то да се историографира и прогнозира ТРАНСФОРМАЦИЯТА във времето и пространството на всеки изучаван информационен феномен (I. Факт; II. Първичен документ; III. Вторичен документ; IV. Метасистема; V. Философска картина на връзки между нещата) в контекста на цялата парадигма на познанието – сърцевина на изследователското кредо и преподаването на Елена Златева–Нерлих по западно-европейска литература, поради което тя получава академичен прием и признание не само от научната общност в България, но и в Германия, където живее и твори.

Настоящата биобиблиография е обобщаваща и е подготвена под отговорната редакция на проф. д.ик.н. Стоян Денчев, научната редакция на ас. д-р Николай Василев и библиографската редакция на доц. д-р Красимира Александрова, доц. д-р Никола Казански и ас. Силвия Филипова.

Ескизът към биобиблиографията (2005-2010-2019) представя феноменологичен портрет на Елена Нерлих–Златева.

Ключови думи: Елена Нерлих–Златева (род. 25.05.1941, София); западно-европейската литература; литературовед; историограф; феноменологичен ескиз (2005-2010-2019); биобиблиография (към 25 май 2019 г.): 65 номерирани названия на немски и български език.

I. Встъпление (2019)

Представяната биобиблиография е подготвена към 25 май 2019 г. и отразява всички произведения на персоналията и литературата за нея – 65 ном. назв. на нем. и бълг. ез.

Това е *третият* опит на пишещата този текст да бъде библиографски интерпретирано творчеството на един уникален съвременен педагог и изследовател на западноевропейската

литература – литературовед и историограф, за целите на което е привлечена и автобиобиблиографската база на персоналията.

Повод за обнародването на биобиблиографията на Елена Нерлих-Златева е 50-годишнината от първата ѝ публикация, появила се през 1969 г. на страниците на списание „Библиотекар“ [5].

За подзаглавие на *тази* вторично-документална работа е използвана квалификацията „*En Grand*“ (фр.: **В ГОЛЯМ МАЩАБ** – *вж.: по-долу*, емблематизираща персоналията още в първия ѝ и единствен до днес биобиблиографски портрет, публикуван от авторката на *тези редове* през 2005 г. на страниците на списание „Библиотека“ [59], последван от разширеното му представяне в монографично издание през 2010 г., разкриващо **школата в сферата на информационно-комуникативния цикъл на знанието по кардиналата УНИВЕРСАЛИЗАЦИЯ – СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ**, формираща се с особено широк международен резонанс в Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) – приемник на Държавния библиотекарски институт (ДБИ) [61].

Именно тези две биобиблиографски публикации [59, 61] (2005, 2010) и *съпътстващата ги* [64] (2016) са **историографската база** за проучванията, направени за персоналията от моите студентки Лилия Илиева [60, 62] и Зорница Трифонова [65] (2010, 2011, 2016).

Цитираните изследвания [60, 62, 65] са докладвани на ежегодните студентски научни конференции на УниБИТ (2005 – ; към 2019: XV форум), на които се **дискутират на постоянна специализирана кръгла маса проблемите на библиотечното образование по целия му интердисциплинарен спектър (библиотекознание, библиография, книгознание, документалистика, архивистика, историография, информатика, информационни технологии...)**. В центъра на внимание на тези форуми е **обезпечаването на интердисциплинарния комплекс на информационно-комуникативната сфера с научна литература и кръг от изследвани автори**.

Школата в областта на информатизацията е плод на *intentio*-то да се историографира и прогнозира трансформацията във *времето* и *пространството* на всеки изучаван информационен феномен (*I. Факт; II. Първичен документ; III. Вторичен документ; IV. Метасистема; V. Философска картина на връзки между нещата*) в контекста на цялата парадигма на познанието – сърцевина на изследователското кредо и преподаването на Елена Златева-Нерлих по западноевропейска литература, поради което тя получава академичен прием и признание от научната общност не само в България, но и в Германия, където живее и твори.

Настоящата биобиблиография е подготвена под библиографската редакция на доц. д-р Красимира Александрова и ас. Силвия Филипова. Научната ѝ редакция принадлежи на ас. д-р Николай Василев.

Биобиблиографията е конфигурирана по **информационната решетка** на структуриращите се юбилейни биобиблиографски справочници за преподавателите на УниБИТ – ДБИ, разработена във взаимодействието ми с ас. д-р Николай Василев.

По подробно за тази решетка – *вж.*:

Денчев, Стоян. Информационната решетка на автобиобиблиографията и холистичното виждане на света (Бел. на Първ. рец.). – В: **Куманова**, Александра. Модел за съставяне на персонални автобиобиблиографии – вторично-документална информационна база на Студентското научно общество при Университета по библиотекознание и информационни технологии. Акад. проф. д.п.н. Александра Куманова. Систематично-хронолог.-азб. автобиобиблиогр. списък на тр. [4038 ном. назв.]. Уч. пособие – практикум по общо библиографознание = Модель составления персональных автобиобиблиографий – вторично-документальная информационная база Студенческого научного общества ГУНИБИТ. Акад. проф. д.п.н. Александра Куманова. Систематически-хронолог.-алфавитный автобио-библиогр. список тр. Уч. пособие – практикум по общ. библиографоведению = A model for compilation of personal autobibliographies – secondary documentary information base of the student scientific society at ULSIT: Acad. Prof. D.Sc. Alexandra Kumanova. Systematic-chronological-alphabetical autobibliog. list of publ. Training manual – practical handbook in General bibliogr. Авт., библиогр. (с. 29 – 937; 1000 – 1013), епилор (с. 941 – 977) А. Куманова; *Обща и науч. ред., преамбул (на бълг.: с. 11 – 16; рус.: с. 17 – 22; англ.: с. 23 – 28), дейксис (с. 997 – 999); Н. Василев; Библиогр. ред. И. Линден ... [и др.]; Посв.: Бълг. библиогр. инст. „Елин Пелин“ (1941 – 1963), възплътвил под началото на ... Т. Боров истинния дух на библиогр. култура; Рец. С. Денчев (послесловие: с. 983 – 987), Н. Казански (послесловие: с. 989 – 996). [4. прераб. и доп. изд.].* София, 2018. Е ISBN 978-619-185-311-3, с. 983 – 987. Други библиогр. ред.: К. Александрова (послесловие: с. 979 – 982), Д. Ралева, С. Филипова, М. Максимова, И. Камбурова. Биогр. бел. за 10 авт. от 3 държави (*България, Русия, САЩ*) на бълг., рус., англ. ез. Информ. ризома. Предм.-сист. показалец, именен показалец, показалец на епигр., списък на съкр. Модели на детайлни библиографски описания (с. 765 – 795); Модели на структуриране на показалци (Нишката на Ариадна) (с. 800 – 937). Публ. на осн. текст на бълг., рус. и англ. ез. Библиогр. записи – на ез. на ориг. на публ. Анот. съдърж. на бълг., рус. и англ. ез.

**II. Ескиз за лекциите на Елена Нерлих-Златева
в Държавния библиотечарски институт
(2005 – 2010 – 2019)**

Курсът по западноевропейска литература се преподаваше в Държавния библиотечарски институт от Елена Златева-Нерлих (**Nährlich-Slateva, E.** /по-нататък: Е Н-3/, род. 25.05.1941 г.) като **планетарна картина без езикови и пр. ограничения на литературноисторическите движения като естествен диалектически процес.**

Лекторката понякога цитираше и в оригинал (на немски, френски, английски), с което *езиковото* ниво на интерпретация ставаше естествено съпътстващо *историографското* в основата си *литературоведско* изложение на лекциите на Е Н-3.

Европейската античност – гръцка литература (Омир, Ксенофонт, Софокъл, Есхил) и римска литература (Овидий, Сенека, Тацит), както и средновековната литература на Западна Европа („*Легенда за Тристан и Изолда*“) – като *триединен корен*, който поражда **магистрала в световния историко-литературен процес**, – *формално* не бяха специален предмет на лекциите на Е Н-3, но от преподаването ѝ вееше **вещо познаване на този планетарен феномен.**

Курсът на Е Н-3 започваше с **историографски обзор** на епохите на **Ренесанса, Класицизма и Просвещението** като **общ западноевропейски процес на взаимна обвързаност и взаимодействие.**

Централно място в лекциите на Е Н-3 заемаше литературата след Френската революция, т.е. западноевропейската модерна литература до епохата след 1945 г. – посредством задълбочено представяне на творчеството на отделни репрезентативни автори (П. Б. Шели /Shelley, P. B./, Дж. Н. Г. Байрон /Byron, J. N. G./, У. Скот /Scott, W./, Х. Хайне /Heine, H./, Х. фон Клайст /Kleist, H. von/, В. Юго /Hugo, V./, Стендал /Stendhal/, О. дьо Балзак /Balzac, O. de/, Г. Флобер /Flaubert, G./, Ч. Дикенс /Dickens, Ch./, Х. Дж. Уелс /Wells, H. G./, Е. Зола /Zola, E./, Г. дьо Мопасан /Maupassant, G. de/, Дж. Б. Шоу /Shaw, G. B./, Х. Ибсен /Ibsen, H./, Г. Хауптман /Hauptmann, G./, А. Франс /France, A./, Х. Ман /Mann, H./, Т. Ман /Man, Th./, Е. М. Ремарк /Remarque, E. M. R./, Л. Арагон /Aragon, L./, А. Зегерс /Seghers, A./, Б. Брехт /Brecht, B./, Фр. Дюренмат /Dürrenmatt, Fr./, Х. Бьол /Böll, H./, А. дьо Сент-Екзюпери /Exupéry, A. de Saint-Exupéry), включително избрани автори от САЩ (М. Твен /Twain, M./, У. Фокнър /Faulkner, W./, Е. М. Хемингуей /Hemingway, E. M./).

Преподаването на Е Н-3 беше съобразено с наличните *преводи на български език*:

– **латинската литература** (П. Абелар);

- **английската, ирландската и шотландската литература** (балади, У. Шекспир /Shakespeare, W./, Дж. Суифт) /Swift, J./, Ф. Д. С. Честърфийлд /Chesterfield, F. D. S./, Дж. Н. Г. Байрон /Byron, J. N. G./, П. Б. Шели /Shelley, P. B./, Л. Карол /Carroll, L./, Г. К. Честъртън /Chesteron, G. K./);
- **испанската литература** (М. де Сервантес Сааведра /Cervantes Saavedra, M. de/, Лопе де Вега /Lope de Vega/);
- **френската литература** (Фр. Рабле /Rabelais, F./, М. дьо Монтен /Montaigne, M. de/, Ж. дьо Лафонтен /La Fontaine, J. de/, Ж. Расин /Racine, J./, Ж.-Ж. Русо /Rousseau, J.-J./, П. Шадерло дьо Лакло /Laclos, P. Ch. de/, А. М. Шение /Chénier, A. M./, А. В. де Вини /Vigny, A. V. de/, О. дьо Балзак /Balzac, O. de/, В. Юго /Hugo, V./, П. Мериме /Mérimée, P./, Ш. Бодлер /Baudelaire, Ch./, Е. Зола /Zola, E./, Г. Аполинер /Apollinaire, G./).

Кредото на Е Н-3 като изследовател и педагог се изразяваше в **идейно-структурен анализ на литературните произведения с цел развиване на способности за самостоятелен прочит**.

Патриотичната идея на Е Н-3 беше освобождение от „робско преклонение и благоговение пред „западните ценности“ (*Изрази на Е Н-3*. – Бел. А. К.), изграждане на самочувствие, на съзнание за собствената ценност посредством обширна солидна информираност и способност за самостоятелен прочит/оценка на литературните произведения.

Връх на лекциите на Е Н-3 бе **немската литература** като част от културата – един от световните феномени на съвременната **философско-антропологична интердисциплинарна когнитологична школа** („*Песен за Нибелунгите*“, немски вълшебно-сатирични приказки, Еразъм Ротердамски /Erasmus v. Rotterdam/, Г. Е. Лесинг /Lessing, G. Ephr./, Й. В. фон Гьоте /Goethe, J. W. von/, Й. Фр. Шилер /Schiller, J. F./, Фр. Хьолдерлин /Hölderlin, F./, Новалис /Фр. фон Харденберг – Novalis: Hardenberg, Fr. von/, Х. фон Клайст /Kleist, H. von/, Е. Т. А. Хофман /Hoffmann, E. T. A./, Х. Хайне /Heine, H./, Р. М. Рилке /Rilke, R. M./, Т. Ман /Mann, T./, Ст. Цвайг /Zweig, S./, А. Швайцер /Schweitzer, A./, Л. Фойхтвангер /Feuchtwanger, L./).

Връзките на немската, английската и френската литература в позицията на Е Н-3 се извеждаха многопосочно, в кондиция със световния историко-литературен процес:

- **италианска литература** (Дж. Бокачо /Boccaccio, G./, Л. Пирандело /Pirandello, L./, Ч. Павезе /Pavese, C./, А. Моравия /Moravia, A./, Дж. Родари /Rodari, G./, Д. Фо /Fo, D./);

- **скандинавски литератури** (Х. Ибсен /Ibsen, H./, А. Стриндберг /Strindberg, A./, Х. Кр. Андерсен /Andersen, H. Chr. /, С. Лагерльоф /Lagerlöf, S./);
- **белгийска литература** (Ш. де Костер /Coster, Ch. de/);
- **австрийска литература** (Фр. Кафка /Kafka, F./);
- **американска литература** (Е. А. По /Poe, E. A./, Х. Мелвил /Melvil, H./, Х. Джеймс /James, H./, У. Уитман /Whitman, W./, Х. Тробел /Traubel, H./, Дж. Лондон /London, J./, Ск. Фицджералд /Fitzgerald, S./, У. Фокнър /Faulkner, W./, Е. М. Хемингуей /Hemingway, E. M./, Дж. Е. Стайнбек /Steinbeck, J. E./)...

В калейдоскопа „историко-културна цялостност на западно-европейската литература, трансформираща се до световен историко-литературен процес“, концепцията на Е Н-3 освобождаваше максимум пространство за третирането на отделните представители на литературната мисъл в ноосферата като **неповторими индивидуалности**.

В съзнанието на намиращите се на лекциите на Е Н-3 – към които с признателност осъзнавам себе си – възникваха неизбежно **паралели с музиката** (Й. Хайдн /Haydn, J./, В. А. Моцарт /Mozart, W. A./, Р. Вагнер /Wagner, R./), които осмисляха литературоведската концепция на Е Н-3 до **ГОЛЕМИЯ МАЩАБ** (Срв.: [59, 61]) на пълния контекст на **творчеството на Л. ван Бетовен (Beethoven L. van): „Ода на радостта“** (текст: **Й. Фр. Шилер**) – феномен, който ни приканва да си подадем ръце, да станем братя, щом **„радостта, това дете на рая, повее с крилото си“** (прев. **Ас. Разцветников**).

...Особено вълнение поражда съзнанието, че разпространявана от Е Н-3 в старите немски университети, нейната концепция е достойние на професионалната общност архитекти на инфосферата в България от пет десетилетия...

...Тази концепция прокарва пътя на авангардната в наши дни когнитологична идея за **ментална** (концептуална) натовареност на информацията, генерираща **идеалното информационно пространство като културна реалност на човечеството**.

...Естествена от дистанцията на времето е връзката на защитената в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ от Е Н-3 дисертация за Й. В. фон Гьоте и тази за Е. Т. А. Хофман в Университета „Фридрих Шилер“ в Йена...

Финалните думи на изведеното в качество на епиграф на **настоящото** изложение, произнесени от Мистическия хор (Chorus mysticus), чрез които онтологичното ниво на познанието неописуемо (*букв.*: Unbeschreibliche) се съотнася с **Вечната Женственост (Ewig-Weibliche)**, могат изключително

точно да илюстрират впечатлението (!) от лекциите на Е Н-3, съхранено дълбоко в сърцето и паметта на пишещата тези редове.

Тази космогенична в основата си представа за връзките между порядъците и нещата (**Вечната Женственост**) се корени в т.нар. идея за „**космическа симпатия**“ (термин на древногръцката философия, означаващ съчувствие, общност на чувствата, съответствие на предметите или явленията, тяхното взаимодействие, съучастие ... – *лат.*: consensus, conjunctio – *срв.*: „Тимей“ на Платон (Platon, 428 или 427 г. пр.н.е. – 348 или 347 г. пр.н.е.) и др. (*срп.*: **Reinhardt**, K. Kosmos und Sympathie. München, 1926).

Развитието на идеята „**космическа симпатия**“ се проследява в **натурфилософията** на Ф. В. Й. Шелинг (Schelling, F. W. J., S. 1775 – 1854) като органична част на **трансценденталния идеализъм**, което показва как развитието на природата се увенчава с появата на съзнателното „Аз“ (*срп.*: **Jahnig**, D. Schelling. Bd 1– 2. Pfullingen, 1966 – 1969), и **етико-философската система на В. С. Соловьев** (1853 – 1900) (*срп.*: **Gleixner**, H. V. Solovev's Konzeption vom Verhältnis zwischen Politik und Sittlichkeit. Frankfurt-am-Main, 1978).

Срв. с ориг. на Й. В. Гьоте (1749 – 1832): „Alles Vergängliche / Ist nur ein Gleichnis; / Das Unzulängliche, / Hier wird's Ereignis; / Das Unbeschreibliche, / Hier ist's getan; Das Ewig-Weibliche / Zieht uns hinan.“ (Goethe, J. W. von Faust. Tragodie. [Т. 1 – 2]. Mit Ill. von J. Hegenbarth. Leipzig; Dresden, 1961 – 1963. Т. 2. 1963, S. 305) – квинтесенция на неговите пантеистични (от гр. всичко + Бог: учение, отъждествяващо Бога и света) възгледи (срп.: Dilthey, W. Gesammelte Schriften. Bd 2. Leipzig; Berlin, 1921) – идеи, отразени блестящо чрез рисунките с перо на Фр. Щафен: публ. на рис.: Goethe, J. W. von Faust. Tragodie. Т. I – II. Mit 163 Federzeichnungen von F. Staffen. Berlin: Verl. Anst. für Vaterlandische Geschichte und Kunst, 1920. Т. 1. 207 S. Т. 2. 322 S.).

III. Биобиблиография (1969 – 2019)

ДОЦ. Д-Р ЕЛЕНА НЕРЛИХ-ЗЛАТЕВА

Доц. д-р Елена Нерлих-Златева (род. 25.05.1941 г., София) – литературовед, историограф, специалист по западна литература (първа специалност) и руски език и литература (втора специалност). Образование висше, завършила с отличие немска и руска филология в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. В Държавния библиотекарски институт (ДБИ) от 1967 г. заема длъжността преподавател по западноевропейска литература: чете лекции и води упражнения по дисциплините „Западноевропейска литература“ и „Детска литература“ до 1978 г., когато напуска България поради лични причини (склучване на брак). Специализация в Московския държавен институт по култура, осъществена по идея на г-жа Тодора Топалова. По този начин дипломната квалификация на Е Н-З (немска литература) е разширена с профилиране „Библиография и историография на западноевропейската литература“ (1968). Именно този библиографско-историографски модел на преподаване Е Н-З въвежда за първи път в учебно-педагогическия процес в ДБИ на базата на разработената и внедрена от нея концепция за преподаването на западна литература. Защита на докторска дисертация в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ върху възпитателния роман на Западноевропейското просвещение (1976). От 1979 до 2001 г. научноизследователска и преподавателска дейност като научен сътрудник, респ. доцент, по дисциплините „Сравнително литературознание“ и „Нова немска

литература“ в Университета на Йена „Фридрих Шилер“ („Friedrich-Schiller-Universität“ – Jena, DDR/BRD). Хабилитация със сравнителни изследвания върху Михаил Бахтин и немската литература, доцент по научната специалност „Neuere deutsche Literatur und Deutsch-Slawische Literaturbeziehungen“ (1997). Преподавателската работа обхваща лекции и упражнения върху теория на литературата и история на немската литература от XVIII – XX в., провеждане на изпити и защита на дипломни работи. От 1970 г. публикува 2 научни книги (учебник и научни анализи) и 34 студии и статии за западноевропейската литература.

Контакти – имейл: elma.naehrlich@t-online.de

БИБЛИОГРАФИЯ

I. Дисертации

1. **Goethes Roman „Wilhelm Meisters Lehrjahre“ als Bildungsroman:** Erzählanalyse des Romans vor dem Hintergrund des Erziehungsromans in England und Frankreich. Елена Кръстева Златева. София [: Е. Златева], 1976. 300, XI, 13 л. + автореф. (25 с.) Машинопис. Рец.: Емил Георгиев, Стефан Станчев. Библиогр. в края на текста. Защитена в СУ „Климент Охридски“, Фак. по зап. филологии. Кат. „Нем. Филология“. Утвърдена от ВАК с протокол № X-2/01.02.1977.

2. **Goethe und E. T. A. Hoffmann im Lichte von Bachtins Konzept der Kultur des Karnevals und der karnevalisierten Literatur:** Versuch einer Neulektüre ausgewählter Texte. Elena Nährlich-Slateva. Jena, 1991. 223 S.

Машинопис. – Die Habilitationsschrift wurde vorgelegt dem Wissenschaftlichen Rat der Friedrich-Schiller-Universität Jena und verteidigt im Januar 1991.

II. Авторски книги

1983

3. **Творби и проблеми на западноевропейския роман и драма XIX и XX век** [изследв.]. Елена Нерлих-Златева. София: Наука и изкуство, 1983(Плевен: Ал. Пъшев). 216 с. Библиогр. под линия.

Das Buch enthält neun Modellanalysen konkreter Werke von Stendhal, Balzac, Ibsen, Gerhart Hauptmann, G. B. Shaw, Hermann Hesse, Anna Seghers, Louis Aragon, Bertolt Brecht.

1995

4. **Das Leben gerät aus dem Gleis:** E. T. A. Hoffmann im Kontext karnevalesker Überlieferungen. Elena Nährlich-Slatewa. Frankfurt am Main:

Peter Lang, 1995. 356 S. (Europäische Hochschulschriften. Reihe 1. Deutsche Sprache und Literatur, Bd 1495).

ISBN-10: 3-631-46954-3

ISBN-13: 978-3-631-46954-5

III. Публикации в периодични издания

III.1. Статии и студии

1969

5. **Проблеми и пътища на развитие в западноевропейската литература** / Елена Златева. – В: *Библиотекар*, 1969, № 7 – 8, с. 81 – 85. ISSN 0204-7438.

6. **Френсис Скот Фицджералд и неговите романи** / Елена Златева. – В: *Библиотекар*, 1969, № 2, с. 50 – 54. ISSN 0204-7438.

1972

7. **Едмон дьо Гонкур** / Елена Златева. – В: *Библиотекар*, 1972, № 4, с. 45 – 47. ISSN 0204-7438.

8. **Пърси Биш Шели** / Елена Златева. – В: *Библиотекар*, 1972, № 7 – 8, с. 73 – 76. ISSN 0204-7438.

1973

9. **Работническият роман в съвременната английска и западногерманска литература** / Елена Златева. – В: *Септември*, 1973, № 8, с. 247 – 255. ISSN 0861-3761.

1976

10. **Гьоте и неговият „Вилхелм Майстер“** / Елена Златева. – В: *Народна култура*, № 50 (11.12.1976), с. 7. ISSN 0205-1109.

11. **Зигфрид Ленц на петдесет години** / Елена Златева. – В: *Пламяк*, 1976, № 7, с. 220 – 224. ISSN 0032-0528.

12. **Вилхелм Майстер – години на учение:** за все още непреведения роман на Гьоте / Елена Златева. – В: *Литературен фронт*, № 49 (2 дек. 1976), с. 8. ISSN 0205-1028.

13. **Джордж Бърнард Шоу – сто и двадесет години от рождението му** / Елена Златева. – В: *Библиотекар*, 1976, № 5, с. 41 – 44. ISSN 0204-7438.

1977

14. **Херман Хесе:** 100 г. от рожд. му / Елена Златева. – В: *Пламяк*, 1977, № 12, с. 210 – 214. ISSN 0032-0528.

1978

15. **В търсене на единството – със себе си и със света:** Херман Хесе и неговите романи / Елена Златева. – В: *Литературна мисъл*, – Год. 22, 1978, № 1, с. 108 – 129. ISSN 0324-0495.

16. **Йохан Волфганг Гьоте, неговият роман „Вилхелм Майстер“ и Френската буржоазна революция** / Елена Златева. – В: *Литературна мисъл*, Год. 22, 1978, № 10, с. 131 – 135. ISSN 0324-0495.

17. **Херман Хесе и съдбините на хуманизма в XX век** / Елена Златева. – В: *Съвременник*, 1978, № 2, с. 56 – 63. ISSN 0204-6962.

1979

18. **Die Hesse-Rezeption in Bulgarien** / Elena Zlateva. – In: *Hermann Hesses weltweite Wirkung. Internationale Rezeptionsgeschichte*. Hrsg. Martin Pfeifer. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1979, Bd. 2, S. 104 – 112. ISBN 3-518-37006-5.

1980

19. **Die Suche des Erzählvorgangs in „Wilhelm Meisters Lehrjahre“** / Elena Zlateva. – В: *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“*. Факултет по класически и нови филологии. Т. 72, 1980, № 1, с. 85 – 165. ISSN 0204-9600.

Статията отразява вижданията в гл. 2 от дис. на авт. от 1976 г.

20. **Гьотевият роман „Вилхелм Майстер – години на учение“ и възпитателният роман на западноевропейското просвещение** / Елена Златева. – В: *Сравнително литературознание*. Сб. Бълг. акад. на науките. София, 1980, кн. 2, с. 100 – 120.

1981

21. **Дългият път към единството: предговор** / Елена Златева-Нерлих. – В: *Гьоте, Йохан Волфганг*. Избрани творби. Т. 5. Вилхелм Майстер – години на учение. Прев. Тодор Берберов. София: Нар. култура, 1981, с. 5 – 19.

Предговор към първ. публ. на романа в България.

22. **Романът на Стендал „Червено и черно“ – за героя, за автора и за още някои неща** / Елена Нерлих-Златева. – В: *Литературна мисъл*, Год. 25, 1981, № 1, с. 128 – 140. ISSN 0324-0495.

1984

23. **Internationales Michail-Bachtin-Kolloquium „Roman und Gesellschaft“ in Jena vom 11 – 12.10.1983** / Elena Nährlich, Hans-Günter

Hilbert. – In: *Weimarer Beiträge*, 30, 1984, N 4, S. 658 – 666. ISSN 0043-2199.

24. **Der neue Roman von Blaga Dimitrova „Die Lawine“, Volk und Welt – Berlin 1981** / Elena Nährlich. – In: *Weimarer Beiträge*, 30 (1984), N 3, S. 476 – 485. ISSN 0043-2199.

25. **Zur Goethe-Rezeption Bachtins** / Elena Nährlich-Slateva. – In: *Roman und Gesellschaft: Internationales Michail-Bachtin-Kolloquium*. Jena, 1984, S. 144 – 151. (**Wissenschaftliche Beiträge der Friedrich-Schiller-Universität Jena**. ISSN 0232-3753.)

1987

26. **Aneignung der enteigneten Welt: Alltag – Kunst – Proletarische Subjektwerdung**. Kolloquium über „Die Ästhetik des Widerstands“ anlässlich des 70. Geburtstages von Peter Weiss / Elena Nährlich-Slatewa. – In: *Zeitschrift der Friedrich-Schiller-Universität Jena*. Bd. 36, 1987, N 3, S. 409 – 415. ISSN 0138-1652.

1988

27. **Entgrenzung der Sinnlichkeit: Visionäres bei Rimbaud und Peter Weiss** / Elena Nährlich-Slatewa. – In: *Deutsche Volkszeitung/die tat.* – N 48, 2.12.1988, S. 10. ISSN 0323-3375.

1989

28. **Das groteske Leben und seine edle Einfassung: „Das Römische Karneval“ von Goethe und das Karnevalskonzept vom Michail M. Bachtin** / Elena Nährlich-Slatewa. – In: *Goethe Jahrbuch*, Bd. 106 (1989), S. 181 – 202. ISSN 0323-4207.

1990

29. **Dietz-Rüdiger Moser, „Lachkultur des Mittelalters? Michael Bachtin und die Folgen seiner Theorie“** / Elena Nährlich-Slateva, Aron Jakovlevic Gurevic. – In: *Euphorion: Zeitschrift für Literaturgeschichte*, Vol. 84, 1990, S. 89 – 111. ISSN 2510-5949 (0014-2328).

30. **Visionäres bei Rimbaud und Peter Weiss** / Elena Nährlich-Slateva. – In: *Ästhetik – Revolte – Widerstand: Zum literarischen Werk von Peter Weiss* / Hrsg. Von Jürgen Garbers. Jena: Universitätsverlag, 1990, S. 146 – 161. ISBN 3-860-07000-2.

1991

31. **Eine Replik zum Aufsatz von Dietz-Rüdiger Moser, „Lachkultur des Mittelalters? Michael Bachtin und die Folgen seiner Theorie“** / Elena Nährlich-Slateva. – In: *Euphorion: Zeitschrift für Literaturgeschichte*, Vol. 85, 1991, N 3/4, S. 409 – 422 (S. 423 – 429). ISSN 2510-5949 (0014-2328).

1993

32. **Kater Murr – eine zweistimmige Romangestalt in der Tradition der menippeischen Satire** / Elena Nährlich-Slateva. – In: *Sprache und Literatur der Romania: Tradition und Wirkung / Festschrift für Horst Heintze*; Hg. v. Irmgard Osols-Wehden u.a. Berlin: Berlin Verlag Arno Spitz, 1993. S. 206 – 223. ISBN 3870614307.

1995

33. „**Was bannt mich da?**“: Franz Fühmanns Rezeption von E. T. A. Hoffmann / Elena Nährlich-Slateva. – In: *Wirkendes Wort*, 45, 1995, N 1, S. 151 – 166. ISSN 0935-879X.

1996

34. **Das Meer und seine Tropfen im Zeitalter der Vereinzelung. Das erste Buch: „Die Blendung“**: Elias Canetti zum neunzigsten Geburtstag. Internationales Symposium Russe, Oktober 1995 / Elena Nährlich-Slateva. – In: *Germanisch-Romanische Monatsschrift*. Bd. 46, 1996, H. 2, S. 198 – 215. *Comp.*: N 36. ISSN 0178-4390.

1997

35. **Es ging darum, daß nichts Gelebtes verleugnet wurde** / Elena Nährlich-Slateva. – In: *Autobiographie zwischen Fiktion und Wirklichkeit*. Internationales Symposium Russe, Oktober 1992 / Hrsg. Penka Angelova, Emilia Staitscheva. St. Ingbert: Röhrig, 1997. S. 101 – 116. (Schriftenreihe der Elias-Canetti-Gesellschaft; Bd. 1.) ISBN 3-86110-134-3.

1998

36. **Das Meer und seine Tropfen – Masse, Individuum und Geschichte in Canettis Roman Die Blendung** / Elena Nährlich-Slateva. – In: *Die Massen und die Geschichte*. Internationales Symposium Russe, Oktober 1995 / Hrsg. Penka Angelova. St. Ingbert: Röhrig, 1998. S. 115 – 140. (Schriftenreihe der Elias-Canetti-Gesellschaft ; Bd. 2.) *Comp.*: N 34. ISBN 3861101556.

37. **Die Rezeption von E. T. A. Hoffmann in Bulgarien** / Elena Nährlich-Slateva. – In: *E. T. A. Hoffmann-Jahrbuch*. Bd. 6, 1998, S. 50 – 71. ISSN 0944-5277.

2002

38. **Das Paris-Zeitbuch von René Schickele: Schreie auf dem Boulevard** / Elena Nährlich-Slateva. – In: *Paris? Paris!:* Bilder der französischen Metropole in der nicht-fiktionalen deutschsprachigen Prosa zwischen Hermann Bahr und Joseph Roth / Hrsg. Gerhard R. Kaiser, Erika Tunner. Heidelberg: Universitätsverlag C. Winter, 2002. S. 117 – 170. ISBN 3825312127.

2003

39. **Die Pariser Erzählungen von René Schickele** / Elena Nährlich-Slatewa. – In: *Schönheit, welche nach Wahrheit dürstet: Beiträge zur deutschen Literatur von der Aufklärung bis zur Gegenwart* / Hrsg. Gerhard Kaiser, Heinrich Macher. Heidelberg: Universitätsverlag Winter, 2003. S. 271 – 298. ISBN 3-825-31368-9.

III.2. Превод

40. **Michail M. Bachtin**: Antwort auf die Frage der Redaktion von „Novyj mir“ / übers. u. mit Anmerkungen vers. Von Elena Nährlich-Slatewa. – In: *Mitteilungen der Deutsche Gesellschaft für Allgemeine und Vergleichende Literaturwissenschaft (DGAVL)*. 1995, S. 7 – 18. ISSN 1432-5306.

IV. Рецензии

1968

41. **Ключът към един тънък художествен усет** [Рец. за кн.: **Николов**, Минко. Между мъртвата точка и хуманизма: за някои явления в съвременната западна литература. София: Бълг. писател, 1967. 203 с.] / Елена Златева. – В: *Народна култура*, № 16, 18.04.1968, с. 3. ISSN 0205-1109.

42. **Опасният скок на Пристли** [Рец. за кн.: **Пристли**, Джон Б. Сър Майкъл и Сър Джордж. Повест / Прев. от англ. Петко Бочаров. София: Нар. култура, 1967. 272 с.] / Елена Златева. – В: *Народна култура*, № 8, 24.02.1968, с. 5. ISSN 0205-1109.

43. **Скот Фицджералд и „Нежна е нощта“** [Рец. за кн.: **Фицджералд**, Френсис Скот. Нежна е нощта. / Прев. Димитри Иванов. София: Нар. култура, 1967. 356 с.] / Елена Златева. – В: *Народна култура*, № 2, 13.01.1968, с. 5. ISSN 0205-1109.

1978

44. **Рецензия** [за кн.: **Bahner**, Werner. Formen, Ideen, Prozesse in den Literaturen der romanischen Völker. Bd. 1, Von Dante bis Cervantes. Berlin, 1977. 285 S.] / Елена Златева. – В: *Литературна мисъл*, 1978, № 8, с. 155 – 158. ISSN 0324-0495.

45. **Literatur im Epochenumbuch** [Рец. за кн.: **Literaturen** im 18. und beginnenden 19. Jahrhundert / Hrsg. von G. Klotz [etc.]. Berlin, 1977. 714 S.] / Елена Златева. – В: *Литературна мисъл*, 1978, № 10, с. 142 – 149. ISSN 0324-0495.

46. **Möglichkeiten, die man nutzen sollte** [Рец. за кн.: **Bahner**, Werner. Formen, Ideen, Prozesse in den Literaturen der romanischen Völker. Bd. 1,

Von Dante bis Cervantes. Berlin, 1977. 285 S.] / Elena Nährlich-Slatewa. – In: *Études balkaniques*, 1978, Н. 2, S. 146 – 149. ISSN 0324-1645.

1979

47. **Богата фактическа информация, висока научна компетентност:** за нови лит.-науч. публ. / Елена Златева. – В: *Литературна мисъл*, 1979, № 2, с. 142 – 145. ISSN 0324-0495.

48. **Literatur im Epochenumbruch** [Рец. за кн.: **Literaturen** im 18. und beginnenden 19. Jahrhundert / Hrsg. von G. Klotz [etc.]. Berlin, 1977. 714 S.] / Елена Златева. – В: *Литературна мисъл*, 1979, № 2, с. 138 – 144. ISSN 0324-0495.

1983

49. **Рецензия** [за кн.: **Торер**, М. Р. Ovladenie real'nost'ju: stat'i. Moskva: Izd. Sovetskij pisatel, 1980. 471 S.] Elena Nährlich-Slatewa. – In: *Referatedienst* zur Literaturwissenschaft, Bd. 15, 1983, 1, S. 53.

1987

50. **Рецензия** [за кн.: **Anisimov**, I. I. Sobranie sochinenij v trech tomach. / Sost. P. M. Anisimova. Moskva: Izd. Chudoschestvennaja lit., 1983 – 1985. 381 S.; 415 S.; 317 S.] / Elena Nährlich-Slatewa. – In: *Referatedienst* zur Literaturwissenschaft, Bd. 19, 1987, S. 4 – 5.

1988

51. **Рецензия** [за кн.: **Ivascheva**, V. V. Novye cherty realizma na Zapade. Moskva: Izd. Sov. pisatel, 1986. 285 S.] / Elena Nährlich-Slatewa. – In: *Referatedienst* zur Literaturwissenschaft, Bd. 20, 1988, 3, S. 375.

1989

52. **Рецензия** [за кн.: **Bachtin**, Michail M. Literaturno-kriticheskie stat'i. / Sost. S. G. Bocharov, V. V. Kozhinov. Moskva: Izd. Chudischestvennaja lit., 1986. 543 S.] / Elena Nährlich-Slatewa. – In: *Referatedienst* zur Literaturwissenschaft, Bd. 21, 1989, 3, S. 385.

1996

53. **Рецензия** [за кн.: **Hofman**, Ernst Theodor Amadeus. Prikazki. / Prev. Straschimir Dzhamdzhiev; iljustr. N. P. Kozlov. Pleven: EA, 1994 (Smolensk: Poligramma). 258 S.] / Elena Nährlich-Slatewa. – In: *E. T. A. Hoffmann-Jahrbuch*. Bd. 4, 1996, S. 144. ISSN 0944-5277.

54. **Рецензия** [за кн.: **V mire** E. T. A. Gofmana. Sbornik statej. Kaliningradskij universitet, Gofman-centr. / Gl. red. V. I. Greschnych. Kaliningrad: Gofman-centr, 1994. Vyp. 1, 224 S.] / Elena Nährlich-Slatewa. – In: *E. T. A. Hoffmann-Jahrbuch*. Bd. 4, 1996, S. 151 – 154.

2003

55. **Рецензия** [за кн.: **Finck**, Adrien. René Schickele. Strasbourg: Salde, 1999. 301 S.] / Elena Nährlich. – In: *Arbitrium*. Bd. 21, 2003, 3, S. 353 – 358. ISSN 0723-2977.

V. За нея

1995

56. **Heinritz**, Reinhard. [Рец. за кн.: **Nährlich-Slatewa**, Elena. Das Leben gerät aus dem Gleis: E. T. A. Hoffmann im Kontext karnevalesker Überlieferungen. Frankfurt am Main, 1995. 356 S.]. – In: *E. T. A. Hoffmann-Jahrbuch*, 3 (1995), S. 136 – 137. ISSN 0944-5277.

1996

57. **Gingerich**, Stephen. [Рец. за кн.: **Nährlich-Slatewa**, Elena. Das Leben gerät aus dem Gleis: E. T. A. Hoffmann im Kontext karnevalesker Überlieferungen. Frankfurt am Main, 1995. 356 S.]. – In: *Seminar*, Vol. 32, 1996, 4, S. 342 – 371. ISSN 0037-1939.

1997

58. **Balogh**, Tamás. [Рец. за кн.: **Nährlich-Slatewa**, Elena. Das Leben gerät aus dem Gleis: E. T. A. Hoffmann im Kontext karnevalesker Überlieferungen. – Frankfurt am Main, 1995. 356 S.]. – In: *Helikon: Irodalomtudományi szemle*. 43, 1997, Sz. 1/2, S. 142 – 143. ISSN 0017-999X.

2005

59. **Куманова**, Александра. *Елена [Нерлих-]Златева*: En Grand. Биобиблиогр. (Апостоли на инфосферата: Онтолог. наблюдение на ценностите) (В чест на 55-год. юбилей на Държ. библ. инст. – днес: Унив. по библиотекознание и информ. технолог.). *Епигр.*: „*Явното, знайното / всеки ден бива, / тука най-тайното / нам се открива: / своя Божествен мост / в тоз рядък час / Вечната Женственост / спуска към нас.*“ – Й. В. фон Гьоте. / Прев. В. Петров. – В: *Библиотека*, 2005, № 5, с. 63 – 64; 71. *Рез. на англ. ез. Вж.*: № 61. ISSN 0861-847X.

2010

60. **Илиева**, Лилия. Западноевропейската литература като системно културологично явление във възгледите на *Елена [Нерлих-]Златева* [По изд.: **Куманова**, Александра. Апостоли на инфосферата: Наблюдение на ценностите: Увод в онтологията на триединството „Информ. – наука – школа“. Учебник за студенти по когнитолог. биобиблиогр. портретиране на персоналии в дисциплините от информ.-комуникативния цикъл на знанието. / Науч. ред. С. Денчев; обща ред. Н. Василев. София, 2010, с.

44 – 47, 101 – 102, с портр.]. ISBN 978-954-8887-69-4. – В: *Издател*, 2010, № 1 – 3, с. 61 – 63. *Вж.*: № 61. ISSN 1310-4624.

61. **Куманова**, Александра. *Елена [Нерлих-]Златева: En Grand*. Биобиблиогр. – В: **Куманова**, Александра. Апостоли на инфосферата: Наблюдение на ценностите: Увод в онтологията на триединството „Информ. – наука – школа“. Учебник за студенти по когнитолог. биобиблиогр. портретиране на персоналии в дисциплините от информ.-комуникативния цикъл на знанието. / Науч. ред. С. Денчев; обща ред. Н. Василев. София, 2010, с. 44 – 47, 101 – 102, с портр. *Вж.*: № 59. ISBN 978-954-8887-69-4.

2011

62. **Илиева**, Лилия. Западноевропейската литература като системно културологично явление във възгледите на *Елена [Нерлих-]Златева* [По изд.: **Куманова**, Александра. Апостоли на инфосферата: Наблюдение на ценностите: Увод в онтологията на триединството „Информ. – наука – школа“. Учебник за студенти по когнитолог. биобиблиогр. портретиране на персоналии в дисциплините от информ.-комуникативния цикъл на знанието. / Науч. ред. С. Денчев; обща ред. Н. Василев. София, 2010, с. 44 – 47, 101 – 102, с портр.] (№ 470). ISBN 978-954-8887-69-4. – В: *Трудове на Студентското научно общество при Университета по библиотекознание и информационни технологии*. Т. 6, 2011, с. 283 – 285. *Вж.*: № 61. ISSN 1314-4566.

63. **Черпокова**, Светла. Е. Т. А. Хофман в България: рецепция и политика. Юбилейни Паисиеви четения Университетът – академична карта на света, 3 – 4 ноември 2011, Пловдив. – В: *Научни трудове на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“*. Филология. Т. 49, 2011, № 1, ч. В, с. 286 – 300. ISSN 0861-0029.

2016

64. **Куманова**, Александра. ... плеяда забележителни педагози [в Държавния библиотекарски институт] : *Елена [Нерлих-]Златева ...* – В: *GLORIA BIBLIOSPHERAE* (Нишката на Ариадна): Изследвания в чест на акад. проф. Александра Куманова. Юбилеен сб. по случай 65 год. от основаването на УниБИТ = *GLORIA BIBLIOSPHERAE* (Ariadne's Thread): *Studia in honorem Acad. Prof. Alexandra Kumanova: A Festschrift for 65th Golden Jubilee of the University of Library Studies and Information Technologies in Sofia*. / Науч. ред. Стоян Денчев; състав., предг. и интервю Николай Василев. София, 2016, с. 50, 60, 117, с фотопортр. <<http://www.unibit.sno.bg>> ISBN 978-619-185-211-6.

65. **Трифенова**, Зорница. Личността на *Елена [Нерлих-]Златева* – преподавателката в ДБИ по западноевропейска литература [По изд.: **Куманова**, Александра. Апостоли на инфосферата: Наблюдение на

ценностите: Увод в онтологията на триединството „Информ. – наука – школа“. Учебник за студенти по когнитолог. биобиблиогр. портретиране на персоналии в дисциплините от информ.-комуникативния цикъл на знанието. / Науч. ред. С. Денчев; обща ред. Н. Василев. София, 2010, с. 44 – 47, 101 – 102, с портр.] (№ 1309). ISBN 978-954-8887-69-4. – В: *Трудове* на Студентското научно общество при Университета по библиотекознание и информационни технологии. Т. 11, 2016, с. 559, 582, 605. – *Вж.*: № 61. <<http://www.unibit.sno.bg>>. ISSN 1314-4566.

Именен показалец

- Александрова, Красимира Стойчева, 1960 – (ред.) 66
Берберов, Тодор Йончев, 1911 – 1988 (прев.) 21
Бочаров, Петко Димитров, 1919 – 2016 (прев.) 42
Василев, Николай Куртев, 1954 – (предг.) 64 ; (състав.) 64 ; (ред.) 60, 61, 62, 65, 66 ; (интервюиращо лице) 64
Георгиев, Емил Иванов, 1910 – 1982 (рец.) 1
Гонкур, Едмон дьо, 1822-1896 (за него) 7
Гьоте, Йохан Волфганг фон, 1749-1832 (авт.) 21 ; (за него) 10, 16
Денчев, Стоян Георгиев, 1953 – (ред.) 60, 61, 62, 64, 65
Иванов, Димитри Константинов, 1932 – (прев.) 43
Илиева, Лилия Иванова, 1952 – (авт.) 60, 62
Куманова, Александра Венкова, 1956 – (авт.) 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66 ; (ред.) 66
Ленц, Зигфрид, 1926 – 2014 (за него) 11
Николов, Минко Николов, 1929 – 1966 (авт.) 41
Пристли, Джон Бойнтон, 1894 – 1984 (авт.) 42 ; (за него) 42
Станчев, Стефан Иванов, 1906 – 1982 (рец.) 1
Стендал, 1783 – 1842 (за него) 22
Трифенова, Зорница (авт.) 65
Филипова, Силвия Трендафилова, 1956 – (ред.) 66
Фицджералд, Франсис Скот, 1896-1940 (авт.) 43; (за него) 6, 43
Фицджералд, Френсис Скот. Вж Фицджералд, Франсис Скот, 1896-1940
Хесе, Херман, 1877 – 1962 (за него) 14, 15, 17
Хофман, Ернст Теодор Амадеус, 1776-1822 (за него) 63
Черпокова, Светла Кирилова, 1967 – (авт.) 63
Шели, Пърси Биш, 1792 – 1822 (за него) 8
Шоу, Джордж Бърнард, 1856 – 1950 (за него) 13
- Angelova, Penka Emilova, 1949 – (ред.) 35, 36
Anisimov, Ivan Ivanovič, 1899 – 1966 (авт.) 50
Anisimova, R.M. (състав.) 50
Aragon, Louis, 1897 – 1982 (за него) 3
Bachtin, Michail M. вж Bahtin, Mihail Mihajlovič, 1895-1975
Bahner, Werner, 1927 – 2019 (авт.) 44, 46

- Bahr, Hermann, 1863 – 1934 (за него) 38
Bahtin, Mihail Mihajlovič, 1895-1975 (авт.) 52 ; (за него) 2, 23, 25, 28, 29, 31, 40
Balogh, Tamás, 1965 – (рец.) 58
Balzac, Honore de, 1799 – 1850 (за него) 3
Balzack вж Balzac, Honore de, 1799 – 1850
Bocharov, S. G. вж Bočarov, Sergej Georgievič, 1929 – 2017
Bočarov, Sergej Georgievič, 1929 – 2017 (състав.) 52
Brandt, Helmut, 1928 – 2006 (авт.) 37, 46
Brecht, Bertolt, 1898 – 1956 (за него) 3
Canetti, Elias, 1905 – 1994 (за него) 34
Dimitrova, Blaga Nikolova, 1922-2003 (за нея) 24
Džamdžiev, Strašimir Georgiev, 1901 – 1987 (прев.) 53
Dzhamdzhiev, Straschimir вж Džamdžiev, Strašimir Georgiev, 1901 – 1987
Finck, Adrien, 1930 – 2008 (авт.) 55
Fühmann, Franz, 1922 – 1984 (за него) 33
Garbers, Jürgen (ред.) 30
Gingerich, Stephen (рец.) 57
Goethe, Johann Wolfgang von, 1749 – 1832 (за него) 1, 2, 28
Gofmann, E. T. A. вж Hoffmann, Ernst Theodor Amadeus, 1776 – 1822
Greschnych, V. I. вж Grešnyh, Vladimir Ivanovič
Grešnyh, Vladimir Ivanovič, 1941 – (ред.) 54
Gurevic, Aron Jakovlevic, 1924 – 2006 (авт.) 29
Hauptmann, Gerhart, 1862 – 1940 (за него) 3
Heinritz, Reinhard, 1954 – (рец.) 56
Heintze, Horst, 1923 – 2018 (състав.) 32
Hesse, Hermann, 1877 – 1962 (за него) 3, 18
Hilbert, Hans-Günter (авт.) 23
Hoffmann, Ernst Theodor Amadeus, 1776 – 1822 (авт.) 53 ; (за него) 2, 4, 33, 37, 54, 56, 57, 58
Ibsen, Henrik, 1828-1906 (за него) 3
Ivascheva, V. V. вж Ivaševa, Valentina Vasil'evna, 1908 – 1991
Ivaševa, Valentina Vasil'evna, 1908 – 1991 (авт.) 51
Kaiser, Gerhard R., 1927 – 2012 (ред.) 38, 39
Klotz, G. (ред.) 45, 48
Kozhinov, V. V. вж Kožinov, Vadim Valerianovič, 1930 – 2001
Kožinov, Vadim Valer'janovič, 1930 – 2001 (състав.) 52
Kozlov, Nikolaj Romanovič, 1945 – (ил.) 53
Macher, Heinrich (ред.) 39
Moser, Dietz-Rüdiger, 1939 – 2010 (за него) 29, 31
Osols-Wehden, Irmgard, 1959 – (ред.) 32
Pfeifer, Martin, 1928 – 1994 (ред.) 18
Rimbaud, Arthur, 1854 – 1891 (за него) 27, 30
Roth, Joseph, 1894 – 1939 (за него) 38
Schickele, René, 1883 – 1940 (за него) 38, 39, 55

Seghers, Anna, 1900 – 1983 (за нея) 3
Shaw, George Bernard, 1856 – 1950 (за него) 3
Staitscheva, Emilia
    вж Stajčeva, Emilija Krumova, 1936 –
Stajčeva, Emilija Krumova, 1936 – (ред.) 35
Stendhal, 1783 – 1842 (за него) 3
Toper, Pavel Maksimovič, 1923 – (авт.) 49
Tunner, Erika (ред.) 38
Wehden, Irmgard Osols- вж Osols-Wehden, Irmgard, 1959 –
Weiss, Peter, 1916 – 1982 (за него) 26, 27, 30

Вилхелм Майстер – години на учение / Гьоте (за него) 10, 12, 16, 20, 21
Червено и черно / Стендал (за него) 22
Die Blendung / Elias Canetti (за него) 34, 36
Lachkultur des Mittelalters? Michael Bachtin und die Folgen seiner Theorie /
Dietz-Rüdiger Moser (за него) 29, 31
Die Lawine / Blaga Dimitrova (за нея) 24
Das Römische Karneval / Goethe (за него) 28
Schreie auf dem Boulevard / René Schickele (за него) 38
Wilhelm Meisters Lehrjahre / Goethe (за него) 1, 19

ELENA NÄHRLICH-SLATEVA: EN GRAND
(IN HONOR OF THE 50TH ANNIVERSARY OF ITS FIRST PUBLICATION)

Abstract: *The presented bio-bibliography is prepared to 25 May 2019 and reflects all personal works and the publications about her – 65 enumerated titles in German and Bulgarian languages. This is the third attempt of the author of this text – to interpret bibliographically the work of a unique modern pedagogue and researcher of the Western-European literature – literary scholar and historiographer for what purpose was created the personal auto-bio-bibliographical base. The publication of this bio-bibliography is on the occasion of the appearance of her first study in 1969 in the journal Librarian (Bibliotekar). For subtitle of this secondary-documental work is used the term En Grand (Fr.: On a large scale), emblematic for her bio-bibliographic sketch, published in 2005 in the journal Library (Biblioteka), followed by its enlarged presentation in a monograph edition in 2010, revealing the school in the field of the information-communication cycle of knowledge on the cardinal UNIVERSALIZATION – SPECIALIZATION constituted with a very large international impact in the University of Library Studies and Information Technologies (ULSIT) – successor of the State Library Institute (SLI). The school is a result of the intentio to make a historiography and prognosis of the TRANSFORMATION in the time and space of any studied information phenomenon (I. Fact; II. Primary document; III. Secondary document; IV. Meta-system; V. Philosophic picture of relations among things) in the context of the whole paradigm of knowledge – the core of*

the scientific credo and teaching of Elena Nährlich-Slateva in Western-European literature for which she received an academic reception and recognition not only by scientific community in Bulgaria, but also in Germany where she live and work.

The present bio-bibliography is prepared under the bibliographic editorship of Assoc. Prof. Krasimira Aleksandrova and Prof. Silvia Filipova and scientific editing of Assist. Prof. Nikolay Vasilev, PhD. The bio-bibliography is designed in the information screen of the jubilee bio-bibliographic reference books for scholars of ULSIT – SLI, carried out in a close collaboration with Assist. Prof. Nikolay Vasilev, PhD.

The sketch to the bio-bibliography (2005 – 2010 – 2019) represents the phenomenological portrait of Elena Nährlich-Slateva.

Keywords: *Elena Nährlich-Slateva (born 25.05.1941, Sofia); Western-European literature; scholar; historiographer; phenomenological sketch (2005 – 2010 – 2019); bio-bibliography (to 25 May 2019): 65 enumerated titles in German and Bulgarian languages.*

Prof. Alexandra Kumanova DSc
Department of Library and Information Sciences and Knowledge Management
University of Library Studies and Information Technologies
119, Tsarigradsko shose, Blvd.
1784 Sofia, Bulgaria
E-mail: a.kumanova@unibit.bg